

# नेपाली र हिन्दीका यथार्थवादी उपन्यासहरूको तुलनात्मक अध्ययन

## विषय - सूची

		पृष्ठ सङ्ख्या
पहिलो अध्याय :	१. शोधकार्यको परिचय	
	१.१. शोधशीर्षकको परिचय	१
	१.२. शोध समस्या कथन	२
	१.३. शोधकार्यको उद्देश्य	३
	१.४. पूर्वकार्यको सर्वेक्षण	४
	१.५. शोधकार्यको औचित्य	३०
	१.६. शोधकार्यको सीमाङ्कन	३१
	१.७. शोध विधि	३१
	१.८. शोध-प्रबन्धको सङ्गठन र अध्याय विभाजन	३२
	१.९. शोधकार्यको निष्कर्ष र मुख्य प्राप्ति	३४
	१.१०. भावी शोधकर्तालाई सुझाउ	४१
दोस्रो अध्याय :	२. उपन्यासको परिचय र यथार्थवादको सैद्धान्तिक स्वरूप	
	२.१. उपन्यास : व्युत्पत्ति र अर्थ	४२
	२.१.१. उपन्यासको परिभाषा, उद्भव र विकास	४४
	२.१.२. उपन्यासको स्वरूप र विशेषता	४७
	२.१.३. उपन्यासको वर्गीकरण	४८
	२.१.४. उपन्यासमा जीवनको प्रस्तुति	५०
	२.१.५. उपन्यासको समाज सापेक्षता	५१
	२.१.६. औपन्यासिक प्रवृत्ति	५२
	२.१.७. निष्कर्ष	७२
	२.२. यथार्थवादको सैद्धान्तिक परिचय	
	२.२.१. यथार्थवादको अवधारणा र अभिप्राय	७६
	२.२.२. साहित्य र कलामा सामाजिक यथार्थ	७७
	२.२.३. यथार्थवादको दार्शनिक पृष्ठभूमि र अवधारणा	७८

२.२.४.	साहित्य र यथार्थवाद	८०
२.२.५.	यथार्थवाद : प्रेरणा, स्रोत र ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	८२
२.२.६.	यथार्थवाद : व्युत्पत्ति, प्रारम्भ र विकास	
२.२.६.१.	यथार्थवाद : व्युत्पत्ति र प्रारम्भ	६३
२.२.६.२.	यथार्थवादको प्रयोग र विकास	६५
२.२.७.	यथार्थवादको परिभाषा र स्वरूप	६७
२.२.८.	यथार्थवादका रूप र प्रकार	१००
२.२.९.	यथार्थवादका प्रमुख प्रकार	१०२
२.२.१०.	यथार्थवादका विशेषता	११२
२.२.११.	यथार्थ र यथार्थवाद	११५
२.२.१२.	यथार्थवाद र प्रकृतवाद	११६
२.२.१३.	यथार्थवाद र अतियथार्थवाद	११८
२.२.१४.	यथार्थवाद र स्वच्छन्दवाद	११८
२.२.१५.	निष्कर्ष	१२१

तेस्रो अध्याय :

३.	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यास साहित्यको प्रारम्भ र विकासको ऐतिहासिक सिंहावलोकन	
३.१.	नेपाली उपन्यास साहित्यको पृष्ठभूमि	१२६
३.१.१.	नेपाली यथार्थवादी उपन्यास साहित्यको पृष्ठभूमि, प्रारम्भ र विकासक्रम	१२६
३.१.१.१.	नेपाली यथार्थवादी उपन्यासको परम्परा	१३१
३.१.२.	निष्कर्ष	१४४
३.२.	हिन्दी उपन्यास साहित्यको पृष्ठभूमि	१४६
३.२.१.	हिन्दी यथार्थवादी उपन्यास साहित्यको पृष्ठभूमि, प्रारम्भ र विकासक्रम	१४६
३.२.१.१.	हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासको परम्परा	१५०
३.२.२.	निष्कर्ष	१६७
३.३.	नेपालीका प्रमुख यथार्थवादी उपन्यास र उपन्यासकार	१७२
३.३.१.	निष्कर्ष	२११

	३.४.	हिन्दीका प्रमुख यथार्थवादी उपन्यास र उपन्यासकार	२१३
	३.४.१.	निष्कर्ष	२७१
चौथो अध्याय :	४.	नेपाली र हिन्दीका प्रमुख यथार्थवादी उपन्यासहरूको तुलनात्मक अध्ययन (क)	
	४.१.	प्रवृत्तिगत (यथार्थवादका मूलभूत तत्त्व र विशेषता)	२७३
	४.२.	सामग्री, स्रोत र परम्परा	
	४.२.१.	नेपाली यथार्थवादी उपन्यासका सामग्री-स्रोत र विषयवस्तु	३००
	४.२.२.	हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासको सामग्री-स्रोत र विषयवस्तु	३१२
	४.३.	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासमा चित्रित सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक र सांस्कृतिक स्थिति-परिस्थिति	
	४.३.१.	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासमा चित्रित सामाजिक स्थिति-परिस्थिति	३२५
	४.३.२.	नेपाली र हिन्दी उपन्यासमा चित्रित आर्थिक स्थिति-परिस्थिति	३५१
	४.३.३.	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासमा चित्रित राजनैतिक स्थिति	३६३
	४.३.४.	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासमा चित्रित सांस्कृतिक स्वरूप	३६८
	४.३.५.	निष्कर्ष	३७७
पाँचौँ अध्याय :	५.	नेपाली र हिन्दीका यथार्थवादी उपन्यासहरूको तुलनात्मक अध्ययन (ख)	
	५.१.	लोकजीवन र परम्परा	
	५.१.१.	नेपाली यथार्थवादी उपन्यासमा चित्रित लोकजीवन र परम्परा	३८४
	५.२.१.	हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासमा चित्रित लोकजीवन र परम्परा	३८७
	५.२.	आञ्चलिकताको संस्पर्श	
	५.२.१.	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा	३९१

आञ्चलिकताको संस्पर्श

५.३.	जीवन पद्धतिको अङ्कन	
५.३.१.	उच्चवर्गका जीवन पद्धतिको अङ्कन	४२२
५.३.२.	मध्यवर्गका जीवन पद्धतिको अङ्कन	४२८
५.३.३.	निम्नवर्गका जीवन पद्धतिको अङ्कन	४३५
५.४.	वर्गीय चेतना र सङ्घर्ष	४४१
५.५.	मानवतावाद	४४६
५.६.	शिल्प-विधान र संरचना	
५.६.१.	शिल्प-शैली	४५७
५.६.२.	भाषा-शिल्प	४६१
५.७.	निष्कर्ष	४८०
छैटौँ अध्याय :	६. उपसंहार र निष्कर्ष	
६.१.	उपसंहार	४८५
६.२.	निष्कर्ष	४९०
	परिशिष्ट	४९७
	सन्दर्भ पुस्तक-विवरण	५०२

## लेखाचित्र-सूची

		पृष्ठ संख्या
लेखाचित्र - १ :	सर्वेक्षण गरिएका उपन्यासहरूको कूल संख्या	३४६
लेखाचित्र - २ :	नेपाली र हिन्दी उपन्यासहरूका सामाजिक स्थिति र परिस्थिति	३५०
लेखाचित्र - ३ :	नारी जीवनका समस्या	३५०
लेखाचित्र - ४ :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा चित्रित आर्थिक अवस्था	३६२
लेखाचित्र - ५ :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा राजनैतिक चित्रण	३६८
लेखाचित्र - ६ :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा चित्रित सांस्कृतिक स्वरूप	३७७
लेखाचित्र - ७ (क) :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा आज्वलिक संस्पर्श	४००
लेखाचित्र - ७ (ख) :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा लोक संस्कृतिको चित्रण	४२०
लेखाचित्र - ८ (क) :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा जीवन पद्धतिको अङ्कन	४३८
लेखाचित्र - ८ (ख) :	उच्चवर्गको जीवन पद्धति	४३६
लेखाचित्र - ८ (ग) :	मध्यमवर्गको जीवन पद्धति	४३६
लेखाचित्र - ८ (घ) :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा मध्यमवर्गको आर्थिक अवस्था	४४०
लेखाचित्र - ८ (ङ) :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा मध्यमवर्गको सामाजिक अवस्था	४४०
लेखाचित्र - ९ :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा वर्गीय चेतना र सङ्घर्षको चित्रण	४४८
लेखाचित्र - १० :	नेपाली र हिन्दी यथार्थवादी उपन्यासहरूमा मानवतावाद	४५५